

2019. aasta I kvartali aruanne

Sisukord

Lühikokkuvõte	2
Eelarve täitmise aruanne	3
Kindlustatute arv.....	6
Tulud.....	7
Tervishoiukulud	8
1. Tervishoiuteenused.....	8
1.1. Haiguste ennetamine.....	9
1.2. Üldarstiabi	10
1.3. Eriarstiabi	11
1.4. Õendusabi	16
1.5. Hambaravi.....	17
1.6. Kiirabi.....	20
1.7. Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi	20
2. Tervise edendamine.....	21
3. Ravimid.....	22
3.1. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid.....	22
3.2. Täiendav ravimihüvitis.....	23
3.3. HIV, AIDS, antidoodid ja immuunpreparaadid.....	23
4. Ajutise töövõimetuse hüvitised.....	24
5. Meditsiiniseadmete hüvitised.....	25
6. Eestis kindlustatu ravi välisriigis.....	26
7. Muud kulud.....	27
7.1. Toetustegevused	27
7.2. Euroopas kindlustatu tervishoiuteenused.....	27
7.3. Mitmesugused tervishoiukulud	27
Haigekassa tegevuskulud.....	28
Bilanss	29
Tulemiaruanne	29

Lühikokkuvõte

2019. aasta I kvartalis kasvasid haigekassa tulud võrreldes 2018. aasta I kvartaliga 39,2 miljonit eurot, tervishoiukulude kasv samal ajal oli 36,0 miljonit eurot. Haigekassa tuleml I kvartalis oli võrreldes planeerituga 15,8 miljonit eurot positiivsem. I kvartali lõpetasime negatiivse tulemiga -8,6 miljonit eurot.

2019. aasta I kvartali eelarve täitmist mõjutasid:

- sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa prognoositust suuremas summas laekumine (positiivne mõju 8,0 miljonit eurot);
- tervishoiuteenuste prognoositust väiksem kasutus (positiivne mõju 5,7 miljonit eurot). Tervishoiuteenuste eelarve täitmist on kõige rohkem mõjutanud eriarstiabi vahendite planeeritust väiksem kasutus 6,2 miljoni euro ulatuses;
- ravimite prognoositust väiksemas summas kasutus (positiivne mõju 2,4 miljonit eurot). Ravimite eelarve alataitmist mõjutab nii kindlustatutele kompenseeritavate ravimite väiksem kasutus (mõju 1,2 miljonit eurot) kui ka HIV, AIDS, antidoovid ja immuunpreparaatide planeeritust väiksem kasutus (mõju 1,0 miljonit eurot).

Eelarve täitmise aruanne

Tabel 1. Eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine	Muutus võrreldes 2018 I kvartaliga
HAIGEKASSA TULUD					
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	286 347	308 198	316 193	103%	10%
Tegevustoetus	22 732	33 244	31 946	96%	41%
Tulud kindlustuslepingute alusel	375	362	369	102%	-2%
Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt	305	280	380	136%	25%
Finantstulud	11	12	85	708%	673%
Muud tulud	43	19	5	26%	-88%
EELARVE TULUD KOKKU	309 813	342 115	348 978	102%	13%
TERVISHOIUKULUD					
Tervishoiuteenuste kulud	235 781	268 066	262 374	98%	11%
Haiguste ennetamise kulud	2 476	3 403	3 377	99%	36%
Üldarstiabi kulud	29 509	33 493	33 425	100%	13%
Eriarstiabi kulud	172 273	193 787	187 539	97%	9%
Õendusabi kulud	8 500	10 110	9 127	90%	7%
Hambaravi kulud	12 654	13 326	14 693	110%	16%
Kiirabi kulud	10 369	12 116	12 392	102%	20%
Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi kulud	0	1 831	1 821	99%	-
Tervise edendamise kulud	485	754	517	69%	7%
Ravimite kulud	32 248	39 566	37 135	94%	15%
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	31 915	33 390	32 215	96%	1%
Täiendav ravimihüvitis	333	364	135	37%	-59%
HIV, AIDS, antidoovid ja immuunpreparaadid	0	5 812	4 785	82%	-
Ajutise töövõimetus hüvitiste kulud	46 887	50 071	49 994	100%	7%
Meditatsiooniseadmete hüvitise kulud	2 370	2 701	2 772	103%	17%
Eestis kindlustatute ravi välisriigis	412	954	1 244	130%	202%
Muud kulud	382	947	521	55%	36%
Tervishoiukulud kokku	318 565	363 059	354 557	98%	11%
HAIGEKASSA TEGEVUSKULUD					
Tööjõukulud	1 629	1 871	1 821	97%	12%
Majandamiskulud	429	521	451	87%	5%
Infotehnoloogia kulud	248	651	501	77%	102%
Arenduskulud	23	82	38	46%	65%
Muud tegevuskulud	144	263	166	63%	15%
Haigekassa tegevuskulud kokku	2 473	3 388	2 977	88%	20%
EELARVE KULUD KOKKU	321 038	366 447	357 534	98%	11%
EELARVE TULEM	-11 225	-24 332	-8 556	-	-

Tabel 2. Olulisemad näitajad aastatel 2015–2019 I kvartalis

	2015 I kvartali tegelik	2016 I kvartali tegelik	2017 I kvartali tegelik	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2018 I kvartaliga
Kindlustatute arv perioodi lõpus	1 233 165	1 238 164	1 238 052	1 242 230	1 252 760	1%
Haigekassa tulud (tuhat eurot)	229 103	244 682	262 088	309 813	348 978	13%
Tervishoiukulud (tuhat eurot)	253 084	280 074	286 914	318 565	354 557	11%
Haigekassa tegevuskulud (tuhat eurot)	2 167	2 352	2 368	2 473	2 977	20%
Tervishoiukulude olulisemad näitajad						
Perearstiabi						
Perearstiabi rahastamine (tuhat eurot)	22 761	25 149	27 203	29 509	33 425	13%
Perearstiabi teenuseid kasutanud inimeste arv*	615 431	619 764	634 368	642 239	630 516	-2%
Eriarstiabi						
Eriarstiabi rahastamine (tuhat eurot)	146 009	159 414	165 519	172 273	187 539	9%
Eriarstiabi erialade ravijuhu keskmine maksumus (eurot)**	155	168	176	187	205	10%
ambulaatorne ravi	67	74	74	81	89	10%
päevaravi	392	419	449	478	503	5%
statsioonaarne ravi	1 319	1 441	1 714	1 807	1 991	10%
Eriarstiabi teenuseid kasutanud inimeste arv	419 649	420 385	410 860	403 998	401 109	-1%
ambulaatorne ravi	402 760	403 657	396 306	389 252	386 671	-1%
päevaravi	17 090	18 183	18 067	18 827	19 583	4%
statsioonaarne ravi	48 043	47 702	42 604	41 347	40 864	-1%
Ambulaatorsete vastuvõttude arv	1 040 053	1 063 813	1 032 104	1 008 893	1 048 275	4%
Keskmine statsioonarsel ravil viibimine päevades	5,9	5,9	6,1	6,0	6,3	4%
Õendusabi						
Õendusabi rahastamine (tuhat eurot)	7 504	8 032	7 873	8 500	9 127	7%
Õendusabi teenuseid kasutanud inimeste arv	8 076	7 594	7 869	7 800	7 996	3%
Hambaravi						
Hambaravi rahastamine (tuhat eurot)	5 735	6 467	6 246	12 654	14 693	16%
Hambaraviteenuseid kasutanud inimeste arv	69 190	72 603	69 278	68 325	70 982	4%
Täiskasvanute mitterahalist hambaravihüvitist kasutanud inimeste arv	0	0	0	72 820	96 626	33%
Täiskasvanute mitterahalist proteesihüvitist kasutanud inimeste arv	0	0	0	9 753	11 579	19%
Ravimihüvitis						
Soodusravimite kompenseerimine (tuhat eurot)	27 904	33 815	29 870	31 915	32 215	1%
Soodusravimeid kasutanud inimeste arv	579 571	575 539	578 585	595 001	588 650	-1%
Soodusretseptide arv	2 039 101	2 056 201	2 070 105	2 134 422	2 056 501	-4%
Soodusretsepti keskmine maksumus haigekassale (eurot)	13,7	16,4	14,4	15,0	15,7	5%
Soodusretsepti keskmine maksumus patsiendile (eurot)	6,7	6,7	6,8	7,2	7,0	-3%

Meditstiiniseadmehüvitis						
Meditstiiniseadmete rahastamine (tuhat eurot)	2 226	2 257	2 371	2 370	2 772	17%
Meditstiiniseadmeid kasutanud inimeste arv	35 615	31 249	33 121	33 308	34 547	4%
Töövõimetushüvitis						
Töövõimetushüvitise tasumine (tuhat eurot)	35 393	39 629	42 176	46 887	49 994	7%
Töövõimetushüvitisi kasutanud inimeste arv	79 844	82 834	88 443	92 595	86 960	-6%
Haigekassa hüvitatud töövõimetuspäevade arv	1 669 425	1 738 194	1 790 059	1 861 096	1 755 723	-6%
Ühe päeva töövõimetushüvitise maksumus (eurot)	21,2	22,8	23,6	25,2	28,5	13%
Eestis kindlustatute ravi välisriigis						
Eestis kindlustatute ravi rahastamine välisriigis (tuhat eurot)	561	185	410	412	1 244	202%
Eestis kindlustatute välisriiki plaanilisele ravile suunamised	76	55	60	50	36	-28%

*2015.–2018. aasta I kvartali perearstiabi teenuseid kasutanud inimeste arvu on korrigeeritud.

**Eriarstiabi erialade ravijuhtu keskmine maksumus ei sisalda erijuhte ja ülikalleid ravijuhte, mis varasematel aastatel esitati erialade sees.

Kindlustatute arv

Tabel 3. Kindlustatute arv

	31.03.2018	31.12.2018	31.03.2019	Muutus 12 kuu jooksul (inimeste arv)	Muutus 3 kuu jooksul (inimeste arv)
Töötavad kindlustatud inimesed	615 550	632 428	629 784	14 234	-2 644
Kindlustatutega võrdsustatud inimesed	580 249	575 621	577 048	-3 201	1 427
Muud kindlustatud inimesed	46 431	43 568	45 928	-503	2 360
Riigi kindlustatud inimesed	43 143	39 895	42 145	-998	2 250
Välislepingu alusel kindlustatud inimesed	2 724	3 146	3 272	548	126
Vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud inimesed	564	527	511	-53	-16
Kokku	1 242 230	1 251 617	1 252 760	10 530	1 143

Ravikindlustusele on õigus igal Eesti alalisel elanikul, samuti kõigil, kes viibivad siin tähtajalise elamisloa või elamisõiguse alusel, kui nende eest tasutakse sotsiaalmaksu. Lisaks tagab riik ravikindlustuse alla 19-aastastele lastele, õpilastele ja üliõpilastele, ajateenijatele, rasedatele, töötutele, lapsehoolduspuhkusel olijatele, ülalpeetavatele abikaasadele, pensionäridele, puudega inimeste hooldajatele ja haigekassaga vabatahtliku kindlustuslepingu sõlminutele. Ravikindlustuse statistikas on eri alustel ravikindlustatud inimesed jagatud viide rühma:

- **töötavad kindlustatud** – tööandja poolt kindlustatud inimesed, füüsilisest isikust ettevõtjad (sh nende tegevuses osalevad abikaasad), juhtimis- ja kontrollorgani liikmed, võlaõigusliku lepingu sõlminud inimesed, ettevõtlustulult maksu maksjad, osalise või puuduva töövõimega inimesed;
- **kindlustatutega võrdsustatud** – pensionärid, lapsed, õpilased, rasedad, ülalpeetavad abikaasad, usulise ühenduse registrisse kantud kloostri nunnad või mungad;
- **riigi kindlustatud** – Töötukassas arvel olijad, lapsehoolduspuhkusel olijad, ülalpeetavaid lapsi kasvatavad vanemad, puudega inimese hooldajad, ajateenijad, doktoranditoetuse saajad, loometoetuse saajad, päästeteenistuse toetuse saajad, mittetöötavad vanaduspensioniealised, rahvusvahelise kaitse saajad;
- **välislepingu alusel kindlustatud** – teisest Euroopa Liidu (EL) liikmesriigist Eestisse elama asuvad pensionärid, teisest ELi liikmesriigist Eestisse lähetatud töötajad, teise ELi liikmesriiki lahkuvad Eesti pensionärid, Vene Föderatsiooni sõjaväepensionärid;
- **vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud** – ravikindlustuse seadusest tulenevalt kindlustatud inimestega võrdsustamise lepingu alusel kindlustatud inimesed.

Statistiliselt arvestatakse eelkõige töötavate kindlustatute kategooriat. See tähendab, et kui inimesel on mitu kehtivat kindlustust, siis ravikindlustuse statistika andmeid topelt ei näita. Seetõttu kajastuvad näiteks nii pensionärina kui ka töötava inimesena kindlustatute andmed vaid töötavate kindlustatute all.

Tulud

Tabel 4. Tulude eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	286 347	308 198	316 193	103%
Tegevustoetus	22 732	33 244	31 946	96%
Tulud kindlustuslepingute alusel	375	362	369	102%
Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt	305	280	380	136%
Finantstulud	11	12	85	708%
Muud tulud	43	19	5	26%
Kokku	309 813	342 115	348 978	102%

Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa

Kõige enam mõjutab haigekassa tulude eelarve täitmist sotsiaalmaksu ravikindlustuse osast saadav tulu. 2019. aasta I kvartalis oli sotsiaalmaksu ravikindlustuse tulu 316 miljonit eurot, mis ületas planeeritud eelarve 8 miljoni euro võrra.

Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa planeerimisel lähtusime Rahandusministeeriumi koostatud prognoosist, milles prognoositi 2019. aastal sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa tulu kasvu võrreldes 2018. aasta eelarvega 11%.

Tegevustoetus

Alates 2018. aastast planeeritakse haigekassa eelarvesse täiendava tuluna eraldi riigieelarvest, mis arvestatakse mittetöötavate vanaduspensionäride vanaduspensionitelt. Tegevustoetuse eesmärk on laiendada ravikindlustuse tulubaasi, et vähendada selle sõltumist vaid tööhõivel põhinevast rahastamisest ja tagada seeläbi ravikindlustussüsteemi rahastamise pikaajaline jätkusuutlikkus. Riigieelarvest kantakse eraldisena haigekassale mittetöötavate vanaduspensionäride pensionite kogusummas 2019. aastal on 10%.

Tulud kindlustuslepingute alusel

Tulud kindlustuslepingute alusel tähendab kindlustatud inimesega võrdsustamise lepingust ja Eestis elavate Vene Föderatsiooni sõjaväepensionäride kindlustamisest saadud tulused.

Aruandeperioodil saadi tulu kindlustuslepingute alusel 253 tuhat eurot ning Vene Föderatsiooni relvajõudude mittetöötavate pensionäride kindlustamisest 116 tuhat eurot.

Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt

Sissenõuetena on kajastatud kindlustusfirmadele esitatud liikluskahju tagajärjel väljamakstud tervishoiukulude sissenõuded ning tervishoiuteenuse osutajatele, apteekritele ja kindlustatutele esitatud nõudeid.

Finantstulud

Haigekassa saab Rahandusministeeriumiga sõlmitud hoiulepingu alusel riigi kontsernikontol hoitava raha jäägilt intressi, mille suurus on võrdne kassareservi tulususega. Tulusus sõltub perioodi jooksul võlakirjaturu hinnaliikumisi mõjutanud sündmustest ja lühiajalise deposiidi intressimääradest.

Muud tulud

Muudes tuludes on kajastatud haigekassa esitatud nõuded Euroopa Liidu liikmesriikide pädevatele asutustele nende riikide kindlustatutele Eestis osutatud raviteenuste eest, tulu raviteenuste arvete töötlemisest ning tegevuskulude ja ravikindlustuse kuludega seotud valuutakursi muutuste kasumid.

Tervishoiukulud

1. Tervishoiuteenused

Tabel 5. Tervishoiuteenuste eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	<i>2018 I kvartali tegelik</i>	<i>2019 I kvartali eelarve</i>	<i>2019 I kvartali tegelik</i>	<i>Eelarve täitmine</i>
Haiguste ennetamise kulud	2 476	3 403	3 377	99%
Üldarstiabi kulud	29 509	33 493	33 425	100%
Eriarstiabi kulud	172 273	193 787	187 539	97%
Õendusabi kulud	8 500	10 110	9 127	90%
Hambaravi kulud	12 654	13 326	14 693	110%
Kiirabi kulud	10 369	12 116	12 392	102%
Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi kulud	0	1 831	1 821	99%
Kokku	235 781	268 066	262 374	98%

Tervishoiuteenuste eelarve on haigekassa ja raviasutuste vahel sõlmitud lepingute alusel haiglatele tasutavate teenuste eelarve. Tervishoiuteenuste eelarve sisaldab haiguste ennetamise, perearstiabi, eriarstiabi, õendusabi, laste ning täiskasvanute hambaravihüvitise, kiirabi ja ravikindlustamata isikute vältimatu ravi eelarvet. Tegemist on nn mitterahaliste ravikindlustushüvitistega – haigekassa tasub nende eest otse teenuseosutajatele.

Tervishoiuteenuste eelarve planeerimisel on aluseks metoodiliselt koostatud haigekassa nõudlus, mis arvestab teenuste kasutuse trende, rahvusvaheliste analüüside (sh Maailmapanga analüüs) tulemusi, esmatasandi arengusuundi ning kvaliteetse ravi ühtlase kättesaadavuse tagamise põhimõtteid. Nõudlust hindame kõikidel erialadel ja teenuse tüüpides maakondlikul tasemel, lähtudes kindlustatu elukohast. Hindamisel arvestame, kui suur on kindlustatute oodatav tervishoiuteenuste vajadus järgmiseks aastaks.

1.1. Haiguste ennetamine

Tabel 6. Haiguste ennetamise eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv

	2018 I kvartali tegelik		2019 I kvartali eelarve		2019 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Koolitervishoid*	1 486	-	1 867	-	1 926	-	103%	-
Noorte reproduktiivtervise arendamine	278	6 666	448	10 633	389	8 315	87%	78%
Rinnavähi varajane avastamine	238	8 371	445	11 677	450	11 716	101%	100%
Emakakaelavähi varajane avastamine	93	4 196	165	6 374	112	4 739	68%	74%
Noorsportlaste tervisekontroll	257	2 910	334	3 413	283	2 854	85%	84%
Jämesoolevähi varajane avastamine	103	3 678	144	4 496	158	5 709	110%	127%
Muu ennetus	21	0	0	0	59	0	-	-
Kokku	2 476	25 821	3 403	36 593	3 377	33 333	99%	91%

* Ravijuhtude arv ei sisalda koolitervishoiu mahtu, kuna koolitervishoidu rahastatakse õpilaste arvu järgi.

Koolitervishoiuteenust rahastab haigekassa alates 2018. aastast senise 11 kuu asemel 12 kuud. Eelmisel aastal alustasime koolitervishoiu tegevusjuhendi kaasajastamist, mis jätkub ka käesoleval aastal. Uuendasime rahastusmudelit ning töötasime välja põhimõtted teenuste kättesaadavuse jälgimiseks rahastamislepingute kaudu.

Noorte reproduktiivtervise alane nõustamine ja seksuaalsel teel levivate infektsioonide ennetamine on suunatud alates 1. juulist 2018 mõlemast soost noortele vanuses kuni 26 eluaastat. Koostöös Eesti Seksuaaltervise Liidu, Eesti Naistearstide Seltsi ja Eesti Ämmaemandate Ühinguga kirjeldati noorte reproduktiivtervise alase teenuse sisu, teenuseosutajate pädevus, teenuse ulatus ning infrastruktuur. Käesoleval aastal planeerime juhendi rakendamise kontrolli.

Noorsportlaste tervisekontrolli osas jätkame koostööd Kultuuriministeeriumi ja Eesti Olümpiakomiteega, et luua spordiregistri ja haigekassa andmebaasi infovahetuse võimekus.

Rinnavähi sõeluuringule kutsutakse 2019. aastal järgmiste sünniaastatega naised: 1951, 1952, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967 ja 1969. Tuginedes Euroopa Komisjoni soovitudele ja statistilisele haiguskoormusele otsustati laiendada rinnavähi sõeluuringu sihtgruppi ja kaasata sõeluuringusse 50–69-aastased naised (senine ülemine vanusepiir oli 62 eluaastat). Sihtrühma laiendatakse etapiti, aastaks 2022 kuuluvad rinnavähi sõeluuringu sihtgruppi 50–69-aastased naised.

Emakakaelavähi sõeluuringule kutsutakse 2019. aastal ravikindlustatud naised sünniaastatega 1964, 1969, 1974, 1979, 1984 ja 1989. Eelmisel aastal alustasime koostöös erialaseltsidega sõeluuringu riikliku tegevusjuhendi uuendamise. Tegevusjuhendi üle vaatamise eesmärk on kokku leppida emakakaelavähi ennetustegevuste korralduslikud küsimused. Sinna alla kuuluvad sõeluuringu korraldusmeeskond ja võrgustik, sõeluuringule kutsumise ja uuringu tegemise meetodika, sihtrühm, kvaliteedikontrolli küsimused, sh kvaliteedinõuete järgimine ning andmete struktureeritud edastamine Vähi Sõeluuringute Registrisse ning Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse (TEHIK) standardi kogumisse.

Haigekassa kommunikatsioonitegevused on suunatud rinnavähi ja emakakaelavähi sõeluuringu üldise hõlmatuse suurendamisele. Oleme suurendanud teavitust paikkondades, kus osalemismäär on seni olnud madalam.

Jämesoolevähi varajase avastamise sõeluuringule kutsutakse 2019. aastal ravikindlustatud naised ja mehed sünniaastatega 1953, 1955, 1957 ja 1958. Jämesoolevähi sõeluuringu tegemist koordineerivad perearstid, kelle ülesanne on sihtgruppi nõustamine ning peitveretest tegemise kättesaadavaks muutmise.

Muude ennetustegevuste all on kajastatud ravimite koostoimete andmebaasi arenduskulud. Koostoimete andmebaas on rakendus, mille abil saavad arstid lihtsamini hinnata patsiendi kasutatavate ravimite koostoimeid. Ravimite koostoimete hindamise eesmärk on ravikvaliteedi parandamine ja ravimiohutuse suurendamine.

1.2. Üldarstiabi

Tabel 7. Üldarstiabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Baasraha	3 499	4 359	4 376	100%
Kauguse lisatasu	163	158	157	99%
Lisatasu teise pereõe eest	1 894	2 256	2 254	100%
Pearaha kokku	15 974	17 741	17 716	100%
Pearaha kuni 3 a vanuste kindlustatute eest	920	1 039	1 036	100%
Pearaha 3–6 a vanuste kindlustatute eest	948	1 041	1 039	100%
Pearaha 7–49 a vanuste kindlustatute eest	6 478	7 139	7 127	100%
Pearaha 50–69 a vanuste kindlustatute eest	4 497	4 981	4 975	100%
Pearaha üle 70 a vanuste kindlustatute eest	3 131	3 541	3 539	100%
Uuringufond	7 183	7 800	7 892	101%
Tegevusfond	220	184	399	217%
Teraapiafond	292	446	340	76%
Tööajaväline lisatasu	98	347	102	29%
Nõuandetelefon	186	202	189	94%
Kokku	29 509	33 493	33 425	100%

2019. aasta I kvartalis oli haigekassal leping 433 üldarstiabi teenuseosutajaga. Nimistuid oli 786 ning ühes perearsti nimistus oli keskmiselt 1565 kindlustatud inimest. Normsuurusest väiksemaid perearsti nimistuid (teeninduspiirkonnas elab alla 1200 inimese, kuid haigekassa tasub pearaha 1200 inimese eest) oli I kvartalis 27.

Baasraha suurenes võrreldes 2018. aasta I kvartaliga 25%, mis on tingitud standard- ja piirhinna vahe vähendamisest.

Kauguse lisatasu saavaid nimistuid oli 2019. aasta I kvartalis kokku 172. Kauguse lisatasu eelarve täitmine vähenes võrreldes 2018. aasta sama perioodiga 4%.

Iga aastaga on teise pereõe teenuse kasutus kasvanud. 2019. aasta I kvartalis rahastasime teist pereõe 448 nimistus (2018. aasta I kvartalis 421 nimistus). Teise pereõe teenuse rakendamine on oluliseks teguriks üldarstiabi kättesaadavuse ning ka kvaliteedi paranemisel.

Uuringufondi rahastamine on võrreldes eelmise aastaga suurenenud 10%. Uuringufondi mahu kasv tuleneb pearaha piirhinna kasvust, kuna uuringufondi arvestatakse osakaaluna pearahast. Uuringufond eraldatakse perearstidele patsientidele vajalike uuringute ja protseduuride tegemiseks.

E-konsultatsiooni teenust kasutas 844 perearsti ja -õde 354 asutusest. 2019. aasta I kvartalis osutati 6152 inimesele teenust 106 tuhande euro eest, mis on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud 67%. Kõige rohkem tehti e-konsultatsioone lihasluukonna ja sidekoe, vereringeelundite ning hingamiseldite haigusseisunditega inimeste puhul.

Tegevusfondi kasutati 399 tuhande euro ulatuses. Tegevusfond on perearsti enda poolt tehtavate tegevuste rahastamisvahend. Tegevusfondist rahastatakse peamiselt päevakirurgia ja günekoloogia teenuseid.

I kvartalis kasutas teraapiafondi kaudu spetsialisti juurde suunamist 363 teenuseosutajat, mis võrreldes eelmise aastaga on suurenenud 7 asutuse võrra. Kokku kasutas teraapiafondi kaudu kliinilise psühholoogia, logopeedia või füsioteraapia teenust 5137 inimest (2018. aasta samal perioodil said teenust 4434 inimest). Kõige rohkem kasutati fondi individuaalse füsioteraapia teenuse osutamiseks, mida said 2758 inimest (2018. aastal 1811 inimest). Individuaalse psühhoteraapia seansi kasutas 1427 isikut (2018. aastal 1195 inimest) ja logopeedilise teraapia seansi 545 patsienti (2018. aastal 600).

Tööajavälise vastuvõttude lisatasu kasutus on I kvartalis osutunud planeeritust väiksemaks (eelarve täitmine ainult 29%).

1.3. Eriarstiabi

Tabel 8. Eriarstiabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv teenuse tüüpide kaupa

	2018 I kvartali tegelik		2019 I kvartali eelarve		2019 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Eriarstiabi erialad	151 266	810 822	171 550	799 861	164 109	801 703	96%	100%
ambulaatorne kokku	60 325	748 002	66 052	732 450	65 553	739 056	99%	101%
päevaravi kokku	8 124	16 985	8 267	16 981	8 668	17 307	105%	102%
statsionaarne kokku	82 817	45 835	97 231	50 430	89 888	45 340	92%	90%
Erijuhud	17 250	10 699	17 450	10 772	18 819	11 342	108%	105%
Ülikallid juhud	1 806	17	1 504	10	2 792	19	186%	190%
Muud erijuhud	15 444	10 682	15 946	10 762	16 027	11 323	101%	105%
Periooditasud	3 757	92	4 787	90	4 611	91	96%	101%
Eriarstiabi kuutasu	0	0	698	3	670	3	-	-
Valmisolekutasu	3 757	92	4 089	87	3 941	88	96%	101%
Kokku	172 273	821 613	193 787	810 723	187 539	813 136	97%	100%

*Eriarstiabi erialade ravijuhtude arv sisaldab Hiiumaa Haigla ravijuhte, mida rahastatakse eriarstiabi kuutasu arvelt.

2019. aasta eriarstiabi eelarve prioriteetideks on eeskätt laste ravi, psühhiaatria, infektsioonhaigused ja suure vältimatu abi osakaaluga erialad. Samuti on eesmärgiks hoida endoproteeside ja silmakäe operatsioonide arv 2018. aasta tasemel.

Aruandeperioodil tasusime üle 387 tuhande inimese ambulatoorse ravi eest. Ambulatoorseid vastuvõtte osutati aruandeperioodil üle miljoni, millest 36% olid esmased vastuvõttud. Kõikidest ambulatoorsetest vastuvõttudest osutati 19% erakorralise meditsiini osakonnas. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on suurenenud erakorralise meditsiini osakonna ambulatoorsete vastuvõttude osakaal 4% ning rahastamine 8%.

Võrreldes eelmise aastaga on ravijuhu keskmine maksumus ambulatoorses ravis kallinenud 10% ning võrreldes planeerituga odavnendud 1%. Ambulatoorse ravijuhu keskmine maksumuse kallinemist võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on mõjutanud enim sisehaiguste, günekoloogia, oftalmoloogia ja kirurgia eriala ravijuhtude kallinemine.

Aruandeperioodil rahastasime üle 41 tuhande inimese statsionaarse ravi. Keskmiselt oli üks inimene haiglas 6,3 päeva. I kvartalis on statsionaarsed ravijuhud võrreldes eelmise aastaga kallinenud 10% ning võrreldes planeerituga 3%. Statsionaarse ravijuhu keskmine maksumuse kallinemist võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on enim mõjutanud psühhiaatria ja onkoloogia ning võrreldes planeerituga onkoloogia eriala ravijuhtude kallinemine.

Vältimatu ravi osakaal ravikuludes ei ole võrreldes eelmise aasta I kvartaliga muutunud, ravijuhtude osakaal on aga kasvanud 1% võrra. Vältimatu ravi osakaal ravijuhtudes on kasvanud kõikides tervishoiuteenuse tüüpide osas.

2019. aasta I kvartalis esitasid tervishoiuteenuse osutajad meile tasumiseks 19 ülikallist ravijuhtu summas 2,8 miljonit eurot. Alates 2019. aastast loetakse ülikalliks ravijuhuks statsionaarse ravi raviarve, mille maksumus on piirkondlike haiglatel vähemalt 100 tuhat eurot ja teistel tervishoiuteenuse osutajatel vähemalt 70 tuhat eurot. Kuni aastani 2018 loeti ülikalliks ravijuhuks raviarve, mille maksumus oli üle 65 tuhande euro.

Muude erijuhtude all on kajastatud organisiirdamised, luuüdi transplantatsioon, sünnitused, hemodialüüs, peritonaaldialüüs, endoproteesimised, katarakti operatsioonid, viljatusravi ja kuulmisimplantatsioon.

Üheks oluliseks prioriteediks 2019. aastal on katarakti operatsioonide ja endoproteesimise järjekorra hoidmine 2018. aasta tasemel. 2019. aasta I kvartalis osutati 995 katarakti operatsiooniga seotud ravijuhtu, mis 2% enam kui eelmise aasta samal perioodil. Endoproteesimise ravijuhte osutati aruandeperioodil 5000, mis on 14% enam kui eelmise aasta samal perioodil.

Tabel 9. Eriarstiabi lepingute täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik		2019 I poolaasta leping		2019 I kvartali tegelik		Lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
HVA haiglad	160 921	677 242	351 207	1 327 623	177 572	695 574	51%	52%
Piirkondlikud haiglad	88 288	274 205	195 839	548 573	95 953	277 483	49%	51%
Keskhaiglad	52 604	285 000	111 045	544 849	58 969	298 381	53%	55%
Üldhaiglad, kohalik haigla ja taastusravihaigla	20 029	118 037	44 323	234 201	22 650	119 710	51%	51%
Haiglavõrgu välised partnerid	11 352	144 371	23 968	303 348	9 967	117 562	42%	39%
Kokku	172 273	821 613	375 175	1 630 971	187 539	813 136	50%	50%

2019. aasta I kvartali eriarstiabi lepingu täitmine on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kokku vähenenud 8500 ravijuhu võrra. Ravijuhtude arvu langus on tingitud haiglavõrgu välise partnerite lepingu täitmisest, mis on võrreldes eelmise aasta I kvartaliga ligi 27 tuhat ravijuhtu vähem. Vähenemine on seotud peamiselt eriarstiabi riigihanke vaidlustest tingitud lepingute sõlmimisprotsessi viivitustest.

Haiglavõrgu arengukava haiglad esitasid 2019. aasta I kvartalis võrreldes eelmise aasta sama perioodiga üle 18 tuhande ravijuhu rohkem.

Eriarstiabi kättesaadavus

Ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõtud 1. aprill 2019 seisuga

01.04.2019 seisuga on kõikidesse haigekassa eriarstiabi lepingupartnerite ravijärjekordadesse registreeritud kokku üle 158 tuhande vastuvõtu, neist 81% on haiglavõrgu arengukava haiglate (HVA haiglate) ravijärjekordades ja 19% haiglavõrgu väliste partnerite juures.

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on eriarstiabis registreeritud vastuvõtte vähem ambulatoorse ravi ravijärjekordadesse (üldhaiglates, haiglavõrguväliste partnerite juures) ja statsionaarsele ravile (HVA haiglates). Päevaravile ootas patsiente veidi rohkem (HVA haiglates suurenes, haiglavõrgu väliste partnerite juures vähenes).

Tabel 10. Eriarstiabi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõtud

	01.04.2018		01.04.2019		Muutus võrreldes 2018. aastaga
	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekord lubatud maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekord lubatud maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades
Ambulatoorne ravi	141 172	57%	134 667	52%	-6 505
Päevaravi	9 580	79%	9 618	82%	38
Statsionaarne ravi	16 448	74%	14 192	76%	-2 256
Kokku	167 200	60%	158 477	56%	-8 723

HVA haiglates ambulatoorsesse ravijärjekorda registreeritud vastuvõttude üldarv on piirkondlikes- ja keskhaiglates suurenenud (vastavalt 4% ja 6%), üldhaiglates aga vähenenud 3% (suurim mõjutaja Valga Haigla).

Erialadest on HVA haiglate ambulatoorsesse ravijärjekorda vähem vastuvõtte registreeritud sisehaigustes, rohkem on broneeritud vastuvõtte neuroloogile ja ortopeedile.

Ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse piires olevate ambulatoorsete vastuvõttude osakaal on HVA haiglates vähenenud (47% asemel nüüd 46%).

HVA haiglate ravijärjekorrad on pikenenud võimsuse puudumise tõttu. Kui aasta tagasi ootas sellele põhjusel vastuvõtule 10% ravijärjekorrast, siis käesoleva aasta samal perioodil 12% (HVA haiglate poolt esitatud ravijärjekorra aruannete alusel). Arstide vähesuse tõttu tuleb kauem oodata (üle 42 päeva) enam Ida-Viru Keskhaiglas, Pärnu Haiglas. Erialadest on arstide puudus HVA haiglates suurim oftalmoloogia ja ortopeedia erialal.

HVA haiglate päevaravi ravijärjekorda registreeritud plaaniliste vastuvõttude üldarv on suurenenud 8% võrra (ortopeedia, veresoontekirurgia) ja statsionaarsele ravile vähenenud 12% võrra (üldkirurgia, ortopeedia). Üha rohkem operatsioone tehakse statsionaarse ravi asemel päevaravis.

Haiglavõrgu väliste partnerite ambulatoorsetesse ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv on vähenenud 26% ehk 10 000 vastuvõtu võrra. Erialadest on ambulatoorsetesse ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv vähenenud kõige enam günekoloogias, oftalmoloogias ja ortopeedias.

Raviasutuse vähese võimsuse tõttu tuleb kauem oodata (üle 42 päeva) 3% haiglavõrgu väliste partnerite ambulatoorse eriarstiabi ravijärjekorrast. Haiglavõrgu väliste partnerite juures on arstide puudus suurim oftalmoloogia ja günekoloogia erialal.

Haiglavõrgu väliste partnerite päevaravi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv on aruande alusel vähenenud 49% (otorinolarüngoloogia).

Haiglavõrgu väliste partnerite statsionaarse ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv on vähenenud 19% (veresoontekirurgia, ortopeedia).

Haiglates toimunud vastuvõttude ooteajad

Ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude ooteaegu hinnates tuleb arvestada, et aruandekuu 1. kuupäeva seisuga esitatavates aruannetes ei kajastu väga lühikese ooteajaga vastuvõttud – sellega seoses ei anna etteulatav aruanne tegelikest ooteaegadest terviklikku ülevaadet.

Ambulatoorse ravi ooteaegade osas esitavad haiglavõrgu arengukava haiglad ka tagasiulatava ooteaegade aruande – info eelmisel kuul toimunud esmaste plaaniliste ambulatoorsete vastuvõttude¹ tegeliku ooteaja kohta. 2019. aasta 3 kuu jooksul toimus 67% haiglavõrgu arengukava haiglate esmastest plaanilistest ambulatoorsetest eriarstiabi vastuvõttudest ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse (kuni 42 kalendripäeva) jooksul.

Tabel 11. HVA haiglates toimunud plaanilised ambulatoorsed vastuvõttud haiglaliikide lõikes

	2018 I kvartal		2019 I kvartal		Muutus võrreldes 2018 I kvartaliga
	Vastuvõttude arv	Ravijärjekord lubatud maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv	Ravijärjekord lubatud maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv
Piirkondlikud haiglad kokku	76 822	56%	76 005	55%	-817
Keskhaiglad kokku	116 010	75%	118 929	66%	2 919
Üldhaiglad, kohalik haigla ja taastusravihaigla kokku	61 628	87%	58 839	87%	-2 789
Kokku	254 460	72%	253 773	67%	-687

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga vähenes HVA haiglates esmaste plaaniliste ambulatoorsete vastuvõttude arv, kuid kogu mahtu arvestades oli see ainult 0,3% (Ida-Viru Keskhaigla, Valga Haigla). Vastuvõttude arv suurenes kõige enam Lääne-Tallinna Keskhaiglas.

Erialati toimus esmaseid plaanilisi ambulatoorseid vastuvõtte vähem infektsioonhaigustes ja üldkirurgias.

Ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse piires olevate vastuvõttude erinev osakaal HVA haiglate ambulatoorsetes ravijärjekordades (46% – kuu 1. kuupäeva seisuga esitatavate aruannete järgi) ning tegelikes andmetes (67% – juba toimunud vastuvõttude kohta esitatud andmed) tuleneb väga lühikese ooteajaga vastuvõttudest, mis ei kajastu aruandekuu 1. kuupäeva seisuga ravijärjekordade kohta esitatavates aruannetes.

Põhialade lõikes on ravijärjekordade kohta esitatud etteulatavate aruannete alusel HVA haiglate ambulatoorsetes ravijärjekordades lubatud maksimumpikkuse piires olevate vastuvõttude osakaal kõige madalam oftalmoloogia ja pediaatria erialal. Seda kinnitavad ka tegelikult toimunud vastuvõttude andmed (tagasiulatavate aruannete alusel).

¹ Ravijärjekordade aruandes defineeritakse esmane vastuvõtt järgmiselt: **Esmane plaaniline vastuvõtt** on patsiendi esmane pöördumine vastuvõtule esmase haigestumise, haiguse ägenemise või eriarsti poolt jälgitavate haiguste hilisemaks järelkontrolliks väljaspool ühte raviepisoodi. **Raviepisood** – ambulatoorse arstiabi osutamine esimesest vastuvõtust kuni terviseprobleemi lahendamiseni, krooniliste haiguste korral ambulatoorse arstiabi osutamist üldjuhul 3 kuu jooksul alates esimesest vastuvõtust. Ravijärjekordade aruandes esitatakse info ainult plaanilise ravi kohta; **vältimatu abi osutamine selles aruandes ei kajastu**. Kroonilise haiguse puhul loetakse nt üks kord aastas toimuvad rutiinsed järelkontrollid igal aastal esmaseks vastuvõtuks.

1.4. Õendusabi

Tabel 12. Õendusabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv

	2018 I kvartali tegelik		2019 I kvartali eelarve		2019 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Statsionaarne õendusabi	6 672	4 810	7 639	5 565	7 105	4 647	93%	84%
Koduõendus	1 828	9 675	2 471	9 785	2 022	9 717	82%	99%
Kokku	8 500	14 485	10 110	15 350	9 127	14 364	90%	94%

*2018. aasta ravijuhtude arv sisaldab Hiiumaa Haigla ravijuhte, mis rahastatakse eriarstiabi kuutasu arvelt.

2019. aasta I kvartalis osutati statsionaarse õendusabi teenust ligi 4 tuhandele inimesele. Statsionaarse õendusabi teenust saanud inimeste arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud 1%, teenuse kordade arv on kasvanud 4% võrra. Kordade arvu muutus tuleneb laboratoorsete uuringute ja ambulatoorsete vastuvõttude kasutuse kasvust.

Koduõendusteenust osutati üle 4 tuhandele inimesele, teenust saanud inimeste arv on võrreldes eelmise aastaga kasvanud 5%, teenuse kordade arv on aga vähenenud 2%.

Tabel 13. Õendusabi lepingute täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik		2019 I poolaasta leping		2019 I kvartali tegelik		Lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
HVA haiglad	4 949	5 796	11 291	12 083	5 226	5 841	46%	48%
Piirkondlikud haiglad	623	676	1 516	1 492	2 416	3 105	159%	208%
Keskhaiglad	2 048	2 025	4 817	4 280	2 152	2 044	45%	48%
Üldhaiglad ja kohalik haigla	2 278	3 095	4 958	6 311	658	692	13%	11%
Haiglavõrgu välised partnerid	3 551	8 689	8 517	19 433	3 901	8 523	46%	44%
Kokku	8 500	14 485	19 808	31 516	9 127	14 364	46%	46%

Õendusabi kättesaadavus

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on koduõenduse ja statsionaarse õendusabi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv vähenenud. Teenuseosutajate poolt esitatud aruannetes väljatoodud ooteajad on lühenenud ja seetõttu on järjekorras ootajate arvud vähenenud.

Õendusabi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttudest 94% toimub ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse piires – üldiselt on ooteajad ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse piires.

Tabel 14. Õendusabi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv

	01.04.2018		01.04.2019		Muutus võrreldes 2018. aastaga
	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekorra maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekorra maksimumpikkuse piires	
Statsionaarne õendusabi	1 139	97%	662	90%	-477
Koduõendus	475	99%	439	100%	-36

Kokku	1 614	98%	1 101	94%	-513
-------	-------	-----	-------	-----	------

1.5. Hambaravi

Tabel 15. Hambaravi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv

	2018 I kvartali tegelik		2019 I kvartali eelarve		2019 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Laste hambahaiguste ennetus ja ravi	5 679	92 794	6 338	97 408	6 271	93 847	99%	96%
Ortodontia	1 586	17 739	1 698	18 798	1 624	17 578	96%	94%
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	304	5 165	377	5 736	391	5 834	104%	102%
Täiskasvanute plaaniline hambaravi	5 078	104 237	4 911	67 141	6 403	142 300	130%	212%
Täiskasvanute plaaniline hambaravi	10	14	54	244	8	18	-	-
Täiskasvanute mitterahaline hambaravihüvitis	3 358	98 697	2 978	54 445	4 461	128 514	150%	236%
Täiskasvanute mitterahaline proteesihüvitis	1 710	5 526	1 879	12 452	1 934	13 768	103%	111%
Valmisolekutasu hambaravis	7	2	2	4	4	1	200%	-
Kokku	12 654	219 937	13 326	189 087	14 693	259 560	110%	137%

2019. aasta prioriteediks on laste hambahaiguste ennetuse ja ravi teenuste kättesaadavuse ühtlustamine ja parandamine. Aruandeperioodil on kasvanud hambaravi teenust saanud laste arv 2000 lapse võrra ehk 3% – 2019. aasta I kvartalis tasusime üle 59 tuhande lapse hambahaiguste ennetuse ja ravi eest. Ortodontia teenust kasutanud laste arv on aga vähenenud 4% ehk ligi 400 lapse võrra.

Täiskasvanute mitterahalist hambaravihüvitet kasutas 97 tuhat inimest ning proteesihüvitet 12 tuhat inimest. Hambaravi kasutanud inimeste arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud 24 tuhande inimese võrra ning proteesihüvitet kasutanud inimeste arv 2000 inimese võrra.

Tabel 16. Hambaravi lepingute täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik		2019 I poolaasta leping		2019 I kvartali tegelik		Lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
HVA haiglad	849	13 965	28 956	931	13 864	48%	48%	28 956
Piirkondlikud haiglad	513	9 187	18 403	520	8 515	45%	46%	18 403
Keskhaiglad	245	3 337	7 639	318	3 918	51%	51%	7 639
Üldhaiglad ja kohalik haigla	91	1 441	2 914	93	1 431	47%	49%	2 914
Haiglavõrgu välised partnerid	6 737	101 749	206 917	7 367	103 414	50%	50%	206 917
Kokku	7 586	115 714	235 873	8 298	117 278	49%	50%	235 873

Hambaravi kättesaadavus

Laste hambaravi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttudest toimub 96% ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse piires, ortodontias 97% vastuvõttudest. Haigekassa üheks prioriteediks on hambahaiguste ennetuses laste hõlmatuse suurendamine.

Tabel 17. Hambaravi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv

	01.04.2018		01.04.2019		Muutus võrreldes 2018. aastaga
	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekorra maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekorra maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades
Laste hambaravi	17 023	98%	16 710	96%	-313
Ortodontia	3 480	96%	4 802	97%	1 322
Kokku	20 503	98%	21 512	97%	1 009

1.6. Kiirabi

Tabel 18. Kiirabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Kiirabi kokku	10 369	12 116	12 392	102%

Alates 2018. aastast koondus haigekassasse osa seni riigieelarvest rahastatud tervishoiukuludest, sealhulgas kiirabiteenuse rahastamine. 2018. aastal rahastas kiirabiteenust haigekassa, kuid Terviseamet sõlmis kiirabiteenuse osutajatega lepingud ning jälgis teenuse sisu vastavust lepingule. Alates 2019. aastast sõlmib kiirabiteenuse osutajatega lepingud haigekassa.

1.7. Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi

Tabel 19. Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi kokku	0	1 831	1 821	99%

Alates 2019. aastast rahastab haigekassa ravikindlustamata inimeste vältimatut ravi. Aruandeperioodil esitati haigekassale 3600 ravikindlustamata inimese vältimatu ravi arvet summas 1,8 miljonit eurot.

2. Tervise edendamine

Tabel 20. Tervise edendamise eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Laste tervislikule arengule suunatud tegevus	154	105	100	95%
Patsiendi teadlikkusele suunatud tegevused	144	554	349	63%
Esmatasandi võimestamine	1	26	1	4%
Tervishoiusüsteemi arendamine	186	69	67	97%
Kokku	485	754	517	69%

Tervise edendamisele on 2019. aastaks planeeritud 2,4 miljonit eurot, millest I kvartalis on kasutatud 517 tuhat eurot. Eelarve täitmine on planeeritust pisut madalam, kuna planeeritud tegevused on pikemaajalised ning arvete esitamise tähtaeg hilisem.

Laste tervislikule arengule suunatud tegevusteks kuulutasime projektihanked välja 2018. aasta lõpus.

Tervise edendus lasteaias ja koolis alustas aastat koolitusmaterjalide koondamise ja kalendri planeerimisega. Üheks suureks eesmärgiks on jõuda läbi tervist edendavate lasteadeade ja koolide krooniliselt haige lapseni, eesmärgiga toetada tema õpikeskkonda.

Laste hammaste tervise projekt algas suukooli brändingu uuendamisega, et olla sihtrühmale veelgi atraktiivsem. Valmis 3, 6, 7, 12-aastaste laste suutervise meetodiline kaardistus, mis sai alguse 2018. aastal. Vastavalt tulemustele toimuvad jätkutegevused 2019. aasta teises pooles.

Laste vaimse tervise projekt „Peaasjad“ uuendasid oma kampaaniamaterjale. Aasta esimeses kvartalis algas ka koostöö Eesti Tervishoiumuuseumiga, et laiendada teavitust ka väiksematesse piirkondadesse.

Jätkame raseduskriisi nõustamisega ehk aitame otsuste tegemisel ja hirmudel leevendamisel lapseootel naisi ja nende lähedasi, kellel on meditsiiniline näidustus seoses raseduse ja vaimse tervisega.

Kuulutasime välja meediaplaneerimise hanke, eesmärgiga kaardistada aasta jooksul toimuvad kampaaniad ning broneerida neile võimalikult varakult parimad pinnad, et jõuda konkreetse sihtrühmani.

Teavitustegevustes alustasime veebruaris emakakaelavähi sõeluuringu kampaaniaga, mis levis üleriigiliselt. Algasid ettevalmistused üleriigiliseks südamehaiguste ennetamise kampaaniaks „liigu“. Kampaania kutsub üles inimesi liikuma, et südame tervist läbi liikumise hoida.

Kuulutasime välja tervise edenduse konverentsi hanke. Konverents leiab aset 4. juunil Kultuurikatlas ning kannab endas keskkonna teemat. Konverentsi koostööpartnerid on Maailmapank, Tervise Arengu Instituut, Sotsiaalministeerium ja Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledž.

3. Ravimid

Ravimite eelarve koosneb:

- kindlustatutele kompenseeritavatest ravimitest;
- täiendavast ravimihüvitisest;
- HIV, AIDS, antidooditist ja immuunpreparaatidest.

3.1. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid

Tabel 21. Kindlustatutele hüvitatud ravimite eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
100% kompenseeritavad ravimid	16 627	18 399	17 752	96%
90% kompenseeritavad ravimid	8 418	9 130	8 809	96%
75% kompenseeritavad ravimid	1 426	1 435	1 384	96%
50% kompenseeritavad ravimid	5 444	4 426	4 270	96%
Kokku	31 915	33 390	32 215	96%

2019. aasta I kvartalis on kindlustatutele kompenseeritavaid ravimeid võrreldes 2018. aasta I kvartaliga kasutatud 1% ehk 0,3 miljoni euro võrra enam. 2019. aasta I kvartali eelarve on täidetud 96%. Ravimikasutus, mis väljendub soodusretseptide arvu muutuses, on võrreldes eelmise aasta I kvartaliga langenud 4%. Suurim langus retseptide arvus võrreldes eelmise aasta esimese kvartaliga (4%) on toimunud 50% soodusmääraga ravimite osas. Viimane on suures osas tingitud uute antikoagulantide rakendustingimuste laiendamisest, mille tulemusel on nimetatud ravimigrupp patsientidele varasema 50% soodusmäärast asemel kättesaadav 75% ja 90% soodusmääraga. Üldise retseptide arvu languse põhjuseks võib olla 2018. aasta lõpus toimunud retseptiravimite ette ostmine, millest tulenevalt on aasta alguses vajadus retseptiravimite järele madalam.

Tabel 22. Soodusretseptide arv

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
100% kompenseeritavad ravimid	249 339	253 185	244 791	97%
90% kompenseeritavad ravimid	692 368	677 953	663 895	98%
75% kompenseeritavad ravimid	140 791	136 520	138 427	101%
50% kompenseeritavad ravimid	1 051 924	1 006 265	1 009 388	100%
Kokku	2 134 422	2 073 923	2 056 501	99%

Kindlustatu omaosalus on võrdlusperioodil 2% võrra langenud. Keskmise soodusretsepti maksumus patsiendile on 2019. aasta I kvartalis 6,99 eurot ja see moodustab 30% retsepti kogumaksumusest. Täiendava ravimihüvitisega 2018. aasta algusest uuendatud süsteemi korral hakkavad patsiendid saama lisasoodustust kulutustelt, mis ületavad 100 eurot kalendriaastas. Nimetatud muudatus langetab patsientide omaosalust aasta teises pooles veelgi.

3.2. Täiendav ravimihüvitis

Alates 2018. aastast muutus täiendav ravimihüvitis automaatseks, lisaoodustuse saab kindlustatu koos tavapärase ravimisoodustusega juba apteegis ravimi väljaostmisel. Soodustus hakkab kehtima kulutustelt, mis ületavad 100 eurot kalendriaastas. Enne 2018. aastat hakkas soodustus kehtima 300 eurost.

2019. aasta I kvartalis on täiendavat ravimihüvilit kasutatud 135 tuhande euro eest, mis on 59% vähem kui 2018. aasta I kvartalis. Suure languse taga on antikoagulantide kättesaadavus varasemast kõrgema soodusmääraga, mille tulemusena on langenud patsientide omaosalus ning ka eelmise aasta lõpus toimunud retseptiravimite ette ostmine.

Tabel 23. Täiendav ravimihüvitise eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Täiendav ravimihüvitis kokku	333	364	135	37%

3.3. HIV, AIDS, antidoodid ja immuunpreparaadid

Alates 2019. aastast teeb ravimihankeid haigekassa. Nimetatud teenuseid rahastati seni riigieelarvest, sest need teenused peavad olema kättesaadavad kõigile, nii ravikindlustatud kui ravikindlustamata inimestele.

Muudatus 2019. aastast on vajalik, sest ennetustegevuste olulise osa moodustavad nakkushaiguste leviku tõkestamine vaktsineerimiste abil ning HIVi ja tuberkuloosi ravi tagamine.

4. Ajutise töövõimetuse hüvitised

Tabel 24. Töövõimetushüvitiste eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Haigushüvitised	20 285	21 408	22 356	104%
Hooldushüvitised	9 445	9 934	9 447	95%
Sünnitushüvitised	15 951	17 515	16 826	96%
Tööõnnetushüvitised	1 206	1 214	1 365	112%
Kokku	46 887	50 071	49 994	100%

2019. aasta I kvartalis maksime ajutise töövõimetuse hüvitisi 3,1 miljonit eurot rohkem kui eelmise aasta samal perioodil.

Töövõimetushüvitistest on eelarve ületatud haigushüvitiste ja tööõnnetushüvitiste osas kokku 1,1 miljoni euro ulatuses. Samal ajal hooldushüvitiste ja sünnitushüvitiste planeeritust 1,2 miljoni võrra väiksem kasutus võimaldas I kvartalis ajutise töövõimetuse hüvitiste summaga püsida eelarve piires.

Võrreldes 2018. aasta I kvartaliga vähenes aruandeperioodil hüvitatud töövõimetuspäevade arv 6% ehk 105 tuhande päeva võrra.

Hüvitatud töövõimetuspäevade arvu osas esineb eelarve ületamine vaid tööõnnetusega seotud töövabastuspäevade osas. Samas on tööõnnetusega seotud töövabastuspäevade arv aruandeperioodil väiksem kui 2018. aasta I kvartalis.

Tabel 25. Töövõimetushüvitiste päevade arv

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Haigushüvitised	1 040 667	1 024 602	984 118	96%
Hooldushüvitised	368 750	365 908	326 070	89%
Sünnitushüvitised	413 106	412 561	407 766	99%
Tööõnnetushüvitised	38 573	36 156	37 769	104%
Kokku	1 861 096	1 839 227	1 755 723	95%

5. Meditsiiniseadmete hüvitised

Tabel 26. Meditsiiniseadmete hüvitiste eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja inimeste arv

	2018 I kvartali tegelik		2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine
	Summa	Inimeste arv*	Summa	Summa	Inimeste arv*	Summa
Esmased varajased proteesid ja ortoosid	379	5 017	425	446	6 121	105%
Insuliinipumbad ja insuliinipumba tarvikud	146	301	364	376	355	103%
Diabeeditarvikud (va pumpravi)	1 085	25 246	1 093	1 110	25 103	102%
Stoomihooldusvahendid	332	1 141	360	367	1 158	102%
Püsiva positiivrõhu aparaadid ja maskid	377	1 198	398	411	1 402	103%
Haavasidemed ja haavaplaastrid	14	598	15	15	612	100%
Muud meditsiiniseadmed	37	439	46	47	524	102%
Kokku	2 370	33 308	2 701	2 772	34 547	103%

* Inimeste arv kokku ei ole summeeritud, vaid loendatud, kuna üks inimene võib kasutada mitut meditsiiniseadet.

Haigekassa hüvitab kindlustatutele selliseid meditsiiniseadmeid, mille abil on võimalik ravida haigusi ja vigastusi või mille kasutamine hoiab ära haiguse süvenemise. Meditsiiniseadmete loetelu kaasajastatakse igal aastal, lisades sinna vastavalt vajadusele uusi tooteid, kaasajastades hüvitamise tingimusi ning uuendades hinnakirja lähtuvalt edasimüüjatega sõlmitud kokkulepetest.

Võrreldes 2018. aasta I kvartaliga on meditsiiniseadmehüvitiste maht kasvanud 17% ehk üle 400 tuhande euro võrra, seejuures meditsiiniseadmete kasutajate arv on kasvanud ligi 4% ehk üle 1200 inimese võrra. Eelarve mõningane ületäitmine tuleneb asjaolust, et seoses hüvitamise tingimuste laiendamisega nii diabeeditarvikute (sh insuliini pumpravi) kui ka stoomitoodete hulgas, on neid seadmeid senisest suuremas mahus välja ostetud juba limiidiperioodi alguses.

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on enim kasvanud insuliinipumpade ja pumbatarvikute hüvitamise maht. See on olnud ootuspärane, sest 2019. aasta loeteluga parandati oluliselt pumpravi kättesaadavust lastele – pideva glükoosimonitooringuga insuliinipumpa, sensoreid ja saatjat hüvitab haigekassa kõigile lastele 90% ulatuses. Loetellu lisandus ka uus kaasaegne pump koos saatjaga.

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kasvanud muude meditsiiniseadmete hüvitamise maht 27% ning patsientide arv 19%, seda peamiselt alates 2018. aastast loetellu lisandunud venoosse puudulikkuse ja haavandite raviks kasutatavate kompressioontoodete arvelt. Nimetatud meditsiiniseadmeid kasutavate patsientide arv on võrreldes 2018. aasta I kvartaliga kasvanud üle kolme korra, seega on patsientidele venoosse haavandi ennetuseks, raviks ja retsidiivide vältimiseks esmatähtsa ja kaasaegse ravijuhendi soovitustest lähtuva kompressioonravi kättesaadavus märgatavalt paranenud.

Proteeside ja ortooside kasutajate arv on võrreldes 2018. aasta I kvartaliga kasvanud 22% ning eelarvemaht 18%. Seejuures on patsientide arv peamiselt kasvanud ortooside kasutajate arvelt (ca 1100 isikut enam). Keskmise ortoosi kulu haigekassale kindlustatu kohta on aga vähenenud 6%, mis on tingitud ortooside hindade ajakohastamisest.

2019. aastast suurendati I tüüpi diabeediga ning hüpoglükeemiaga patsientidele veresuhkru jälgimiseks vajalike glükomeetri testribade ja lantsettide hüvitatavaid koguseid. Muudatuse tulemusel kasvas haigekassa kulu patsiendi kohta 3%, kuid tänu glükomeetri testribade piirhinna langusele kasvas eelarvemaht diabeeditarvikutele kokkuvõttes 2%. Jätkuv piirhinna põhimõtte rakendamine võimaldab laiendada hüvitamise tingimusi seejuures haigekassa kulu oluliselt suurendamata.

6. Eestis kindlustatu ravi välisriigis

Tabel 27. Eestis kindlustatu ravi välisriigis tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Plaaniline ravi välisriigis	427	733	1 174	160%
Eestis kindlustatud inimese tervishoiuteenuse hüvitise kulud teises liikmesriigis	-24	200	43	22%
Kulud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi alusel	9	21	27	129%
Kokku	412	954	1 244	130%

Plaaniline ravi välisriigis

2019. aasta I kvartali jooksul on haigekassa välisriigis teostatava ravi või uuringute eest tasu maksmise kohustuse üle võtnud 36-lt taotluse esitanud kindlustatult. Nendest 19 (sealhulgas 10 last) isikut suunati välisriiki ravile ning 17 juhul (sealhulgas 11 last) analüüsiks. 7 kindlustatu puhul võttis haigekassa tasu maksmise kohustuse üle seoses luuüdi mittesugulus-doonori otsingutega Soome Punase Risti Vereteenistuse kaudu. Negatiivne otsus tehti ühe juhtumi puhul.

Aruandeperioodil esitati teistest riikidest raviarveid 118, kogusummas 1,2 miljonit eurot. Nendest 44 juhul ravi eest, 20 juhul analüüside eest ning 54 juhul olid arved esitatud luuüdidoonori otsinguga seotud kulude eest.

Raviarved ei saabu teistest riikidest alati taotluse esitamise aastal, sest ravi või uuring võib toimuda hiljem. Samuti võib ühe patsiendiga seoses saabuda kuu(de) lõikes rohkem kui üks arve. Seepärast erineb esitatud raviarvete arv vastava aasta lõikes esitatud taotluste ning haigekassa otsuste arvust.

Eestis kindlustatud inimese tervishoiuteenuse hüvitise kulud teises liikmesriigis

2019. aasta I kvartali eelarveks planeeriti 200 tuhat eurot, tegelik eelarve täitmine oli 43 tuhat eurot (22%). Antud summast tehti 25 tuhande euro ulatuses tagasimakseid Eesti kindlustatutele vajamineva arstiabi eest. Vajamineva arstiabi tagasimakseid tehakse kindlustatud inimestele sel juhul, kui mingil põhjusel ei olnud tal teises liikmesriigis viibimise ajal kaasas Euroopa ravikindlustuskaarti ning talle esitati arve. Ülejäänud tervishoiuteenuse hüvitise kulud moodustavad Eesti kindlustatud, kellel on õigus saada teises liikmesriigis elades arstiabi.

Hüvitised patsiendiõiguste direktiivi alusel

Patsiendiõiguste direktiivil alusel esitati 2019. aasta I kvartali jooksul 20 hüvitistaotlust teises Euroopa liikmesriigis saadud ravi eest, mille kompenseerimine toimub vastavalt haigekassa tervishoiuteenuste loetelus sätestatud hindadele. Menetletud taotluste alusel tehti tagasimakseid 20 kindlustatule 27 tuhande euro ulatuses. Võrreldes 2018. aasta I kvartaliga oli käesoleval aastal taotluste arv 8 võrra väiksem, kuid tagasimakseid tehti oluliselt suuremas summas (2018. aasta I kvartalis 9 tuhat eurot) kuna 4 juhul oli esitatud taotlused kallite ravijuhtude kohta, mille tagasimakse summad ületasid 4000 eurot.

Kindlustatud käisid ravil enam Lätis (5 taotlust) ja Saksamaal (4 taotlust). Hispaanias ja Poolas käidi nii ühes kui teises kahel korral. Ühel korral esitati hüvitistaotlus, kui oli ravi saadud Bulgaarias, Hollandis, Itaalias, Leedus, Prantsusmaal, Rootsis ja Soomes.

7. Muud kulud

Muudes kuludes kajastatakse

- toetustegevused;
- Euroopas kindlustatute tervishoiuteenused;
- mitmesugused tervishoiukulud.

Tabel 28. Muude kulude eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Toetustegevused	52	175	74	42%
EL-i kindlustatu tervishoiuteenused	330	372	440	118%
Mitmesugused tervishoiukulud	0	400	7	-
Kokku	382	947	521	55%

7.1. Toetustegevused

Alates 2018. aastast on haigekassa eelarvesse planeeritud riigieelarvest ületulevate funktsioonidega seotud toetustegevused, mis koosnevad perearstide asendustasust, meremeeste ööpäevaringse eesti- ja ingliskeelse meditsiinilise kaugkonsultatsiooni võimaluse tagamisest laeval ning HIVi ja AIDSi ravikonsiiliumi töö toetamisest.

7.2. Euroopas kindlustatu tervishoiuteenused

Teistes ELi liikmesriikides kindlustatutel on õigus:

- vajaminevale arstiabile ajutiselt Eestis viibides;
- igasugusele arstiabile Eestis elades.

ELi liikmesriikides kindlustatute vajamineva arstiabi eest tasub esmalt haigekassa, aga tervishoiuteenuste kulude lõplik kandja on inimese kindlustajariik.

Eestis ravi saanud teistest liikmesriikidest pärit patsientide tervishoiuteenuste ja väljastatud soodusravimite eest tasusime kokku 440 tuhat eurot.

7.3. Mitmesugused tervishoiukulud

Muude tervishoiukulude eelarve täitmisel kajastatakse erandkorras haigekassa juhatuse otsuse alusel hüvitatud tervishoiukulud.

Haigekassa tegevuskulud

Tabel 29. Haigekassa tegevuskulude eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2018 I kvartali tegelik	2019 I kvartali eelarve	2019 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Tööjõukulud	1 629	1 871	1 821	97%
Majandamiskulud	429	521	451	87%
Infotehnoloogia kulud	248	651	501	77%
Arenduskulud	23	82	38	46%
Muud tegevuskulud	144	263	166	63%
Kokku	2 473	3 388	2 977	88%

Tööjõukulud

Tööjõukuludes kajastatakse haigekassa juhatuse ja töötajate (sh lepinguliste töötajate) töötasu kulud, töötuskindlustusmaksed ning sotsiaalmaksu kulud. Tööjõukulud jäid 2019. aasta I kvartalis planeeritud eelarve piiresse.

Majandamiskulud

Majandamiskuludes kajastatakse igapäevategevusega seotud kulud, haigekassa töötajate koolituskulud, konsultatsioonide (sealhulgas auditeerimise) ja uuringute kulud ning sisekommunikatsiooni kulud.

Majandamiskulude eelarve täitmist mõjutas 2019. aasta I kvartali administreerimiskulude alatäitmine – planeeritud väiksem oli postikulu ning vähem soetati bürooarbeid. Lisaks mõjutavad majandamiskulude alatäitmist koolituskulud, mis on seotud I kvartalis planeeritud valdkonnapäevade toimumise edasilükkamisega järgnevasse kuudesse.

Oleme astunud ka esimesi samme tööandja brändingu suunal, eesmärgiga muuta tulevane Tervisekassa tööturul atraktiivsemaks ja eeldatud tööandjaks.

Infotehnoloogia kulu

Infotehnoloogia kulude all kajastatakse haigekassa infotehnoloogiliste seadmete ja tarkvara soetamisega ning süsteemide arendamisega ja hooldamisega seotud kulud.

Infotehnoloogia kulude alatäitmine on seotud planeeritud väiksemas mahus SAP litsentsitasudest ning SAP teenuste ja keskkonna haldamisega seotud arendustegevustest. Suuremahulisemad tegevused on kavandatud järgnevasse kuudesse.

Arenduskulud

Arenduskulude all kajastatakse ravikindlustushüvitiste auditeerimise ja konsultatsioonide kulud ning avalikkuse teavitamisega (sealhulgas haigekassa kodulehe arendamisega) seotud kulud.

Muud tegevuskulud

Muude tegevuskulude eelarve täitmisel kajastatakse lisaks tegevuskuludelt arvestatud käibemaksule ka tegevuskulude sihtfinantseerimine ning tegevuskulude ja ravikindlustuse kuludega seotud valuutakursi muutustest tulenevad kahjumid.

Muude tegevuskuludest moodustavad kõige suurema osa käibemaksukulud, mis I kvartalis olid kokku 143 tuhat eurot. Muude tegevuskulude eelarve alatäitmine tuleneb käibemaksukulude alatäitmisest, mis on seotud majandamis-, infotehnoloogia- ja arenduskulude alatäitmisega.

Bilanss

Aktiva

<i>Tuhandetes eurodes</i>	31.03.2019	31.03.2018
Käibevara		
Raha ja selle ekvivalendid	151 072	138 900
Nõuded ja ettemaksed	125 239	112 120
Varud	11 681	1
Käibevara kokku	287 992	251 021
Põhivara		
Materiaalne põhivara	635	977
Põhivara kokku	635	977
Aktiva kokku	288 627	251 998

Passiva

<i>Tuhandetes eurodes</i>	31.03.2019	31.03.2018
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Võlad ja ettemaksed	96 429	91 021
Lühiajalised kohustised kokku	96 429	91 021
Kohustised kokku	96 429	91 021
Netovara		
Reservid	107 298	89 097
Eelmiste perioodide tulem	93 456	83 105
Aruandeaasta tulem	-8 556	-11 225
Netovara kokku	192 198	160 977
Passiva kokku	288 627	251 998

Tulemiaruanne

<i>Tuhandetes eurodes</i>	01.01.2019- 31.03.2019	01.01.2018- 31.03.2018
Laekumised riigieelarvest ja sissenõuded teistelt isikutelt	348 519	308 245
Ravikindlustuse kulud	-354 557	-318 565
Brutotulem	-6 038	-10 320
Üldhalduskulud	-2 811	-2 329
Muud tegevustulud	374	1 557
Muud tegevuskulud	-166	-144
Tegevustulem	-8 641	-11 236
Intressi- ja finantstulud	85	11
Aruandeaasta tulem	-8 556	-11 225

**Eesti
Haigekassa**